

І.М. Гурікова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСВІД РОБОТИ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ В НАПРЯМІ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

У формуванні людської особистості, поряд з природними особливостями, провідна роль належить виховуючим відносинам. Результатом виховної діяльності є гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна й національно свідома людина, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку і самовдосконалення. Вищі навчальні заклади мають здійснювати підготовку інтелектуального генофонду нації, виховання духовної еліти, примножувати культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів.

Цілеспрямоване формування готовності майбутніх спеціалістів до професійної діяльності передбачає систематичне і комплексне використання принципів, засобів, форм, методів професійного виховання. Результативність виховного процесу залежить від певних педагогічних умов, серед яких особливо значущим є співвідношення позиції особистості і системи педагогічних впливів. При організації виховного процесу важливо пам'ятати про умови його результативності, а саме: формування морального обличчя особистості відбувається на основі діяльності людини і її спілкування з оточуючими; співвіднесення зовнішніх впливів з індивідуальними особливостями особистості; знання джерел і рушійних сил самовизначення.

Реалізація виховної роботи у студентських групах здійснюється через інститут кураторів. Єдність вимог і дій, наступність і перспективність виховного процесу протягом усіх років навчання студента забезпечуються наявністю перспективного плану виховання студентів, координацією організації виховної роботи на рівні ректорату, факультету, деканату, кафедри та безпосередньо куратора академічної групи.

Результатом діяльності куратора є набуття молодою людиною соціального досвіду поведінки, професійне становлення і професійне зростання особистості студента як спеціаліста, професіонала, формування творчої, духовно багатой особистості з урахуванням її

потреб, інтересів, бажань, здібностей. Участь куратора у формуванні спрямованості особистості студента та розвитку його професійних мотивів полягає у систематичному вирішенні наступних питань:

- виробляти в студентів правильне уявлення про суспільну значущість і зміст майбутньої професійної діяльності;

- формувати позитивну мотивацію до засвоєння знань і вмінь, які мають пряме відношення для успішного розв'язання професійних завдань;

- зміцнювати професійну самооцінку, формувати впевненість студента в можливості успішно опанувати професію та наявності в нього для цього необхідних задатків і здібностей;

- стимулювати самоосвіту та самовиховання, викликати активний інтерес до всього, що пов'язано з майбутньою професією;

- формувати ціннісні орієнтації, що пов'язані з професійною діяльністю: настанови, переконання, пріоритети щодо професійної діяльності.

Але успішність професіоналізації студента також залежить і від власної активності студента, від наявності відповідних мотивів (бажання, потреби реалізувати свій внутрішній потенціал в оволодінні професією; потреби реалізувати свої життєві цінності відповідно до цілей професійної діяльності), від самовиховання. Професійна спрямованість особистості передбачає розуміння і внутрішнє прийняття нею цілей і завдань професійної діяльності, а також співзвучних із нею інтересів, настанов, переконань і поглядів.

Позитивні зміни в змісті професійної спрямованості студента виявляються в зміцненні мотивів, пов'язаних із майбутньою професією (прагнення добре виконувати свої ділові обов'язки, демонструвати себе знаючим і вмілим фахівцем); бажанні добитися успіхів у професійній кар'єрі тощо.

Студентський вік є сенситивним для утворення професійних, світоглядних і громадянських якостей, для формування творчих рис, що має важливе значення у подальшій професійній діяльності. Саме у студентські роки процес становлення особистісно-професійних якостей набуває особливої інтенсивності. Юнацький вік характеризується усвідомленням власної індивідуальності, неповторності, несхожості на інших. У цьому віці остаточно складається фундамент ціннісних орієнтацій, вимальовується проекція головних напрямів, пошуків, самореалізації тощо. Професійні інтереси, політичні уподобання, стиль поведінки, характер спілкування – усі ці складові способу життя закладаються саме у період навчання у ВНЗ.